

Jaarverslag 2022 van de Historische Vereniging Oudheidkamer Rhenen e.o.

In het verenigingsjaar 2022 zijn alleen in januari nog een aantal activiteiten gecancelled door de Covid-19 maatregelen, daarna is het verenigingsleven langzamerhand op gang gekomen. Het ledenbestand bedroeg op 1 januari 2022 570 leden en op 31 december 2022 telde de vereniging 576 leden. Het ledental is dus per saldo iets toegenomen namelijk met 6 leden mede dankzij een inspanning van Geurt Szabang en Anne Uiterwijk. In 2022 hebben we helaas 11 leden verloren door overlijden.

Lezingavonden en Algemene Leden Vergaderingen

Normaal organiseert de H.V.O.R. jaarlijks zes bijeenkomsten voor de leden. In 2022 hebben 5 lezingavonden plaatsgevonden en 2 maal een Algemene Leden Vergadering. De reguliere ALV van 22 maart 2022 ging vooraf aan een presentatieavond en de ALV op 24 mei was noodzakelijk voor de definitieve vaststelling van vernieuwde statuten, die tijdens de ALV van 22 maart al door de aanwezige leden waren goedgekeurd. De onderwerpen op de lezingavonden waren: “Het westelijk rivierengebied in de 2^e W.O. “, “De lastige Grebbelinie”, “Verdwenen uit Rhenen, het lot van Rhenense joden in WOII”, “Topschilderij van Jan van Goyen”, “Terug naar de Kuilweg”, de film “Invictus Games”, “Lancaster W4191 kwam niet terug”, “Kruis op de Berg”.

Tijdschrift Oud Rhenen

De redactie bestaande uit Pieter Vis en Conchita de Jong bijgestaan door de redactieraad gevormd door Henny Boor, Jan Maarten Doorman en Kees Waiboer heeft in 2022 drie fraaie uitgaven in kleurendruk van ons verenigingsblad OudRhenen verzorgd.

Het bestuur van de HVOR

Het bestuur van de HVOR vergaderde in 2022 negen keer. Belangrijke aandachtspunten waren onder meer huisvesting, financiën, redactie, het verenigingsbeleid en de bijstelling van de statuten. Vele gesprekken zijn gevoerd met de gemeente en de Stichting 't Brandweer bij het zoeken van huisvesting voor de HVOR

PR & Communicatie

Anne Uiterwijk heeft steeds de website onderhouden en aangevuld met Nieuwsflitsen en agendapunten daarbij vooral gesteund door onze webmaster, Arjan Verhagen. De website is bij uitstek het communicatiemiddel naar leden maar ook naar de gehele buitenwereld.

Werkgroep Virtueel Rhenen

In het afgelopen jaar werd met succes het experiment met de 3D bril afgerond. Dit is een speciale bril, die twee kleine beeldschermen heeft die, net als de menselijke ogen, iets verschillen in beeldhoek. Daardoor ontstaat diepte, zoals we dat ook met onze eigen ogen ervaren. Virtual Reality geeft je het gevoel dat je mentaal en fysiek in een andere (virtuele) wereld bent. Jordi van Os is er in geslaagd om de bril te laten functioneren met ons virtuele model. Het is inderdaad net alsof je door ons 17e-eeuwse stadje loopt. Geluid, beeld en beweging zorgen voor een uniek en realistisch gevoel.

Een belangrijke mijlpaal was het vervangen van het verouderde model van de Cunerakerk. Met dank aan ons werkgroep lid Peter van Krugten, die dit model gemaakt heeft d.m.v. het softwareprogramma Blender. Nu is het mogelijk geworden om de kerk virtueel te betreden. Een klus wordt nog om de kerk in te richten naar de situatie van de 17e eeuw. Hiermee is de derde fase van de vernieuwing van gebouwen en huizen nagenoeg voltooid. Er resteren nog enkele huizen, maar het verder verfijnen en toepassen van nieuwe functionaliteiten is een gestaag voortdurend proces. In 2022 werd een poging gedaan om in aanmerking te komen voor een provinciale Erfgoedprijs. Het samenwerkingsproject HVOR, Stadsmuseum en Gemeente Rhenen omvat enerzijds een herinrichting in het Stadsmuseum van de presentatie van het virtuele stadsmodel, anderzijds het in samenwerking met de gemeente om op specifieke historisch plekken in Rhenen QR codes te plaatsen waardoor bezoekers via de smartphone een verdwenen gebouw in beeld kunnen krijgen en hoe het er in de 17e/18e eeuw er uit heeft gezien. Helaas is de prijs naar een ander project gegaan. Toch is het project hierdoor niet uit het zicht verdwenen, hooguit is er enige vertraging ontstaan.

Beeldbank

De werkgroep de beeldbank houdt zich bezig met foto en film. Een groep van zeven personen werkte wekelijks aan de metadata van de Cord Otting collectie bestaande uit 40.000 negatieven in samenwerking met het regionaal archief RAZU in Wijk bij Duurstede. In 2022 is de Cord Otting groep circa 40 keer bijeen geweest en heeft daarbij naar schatting 5000 foto's bekeken waarvan er ongeveer 1500 zijn beschreven. Leo Schoonhoven maakt jaarlijks foto's van alle veranderingen in Rhenen en hij verzorgt samen met Kees Waiboer de wekelijkse vroeger-en-nu foto. De trekker van de filmgroep Bartho Kobus heeft films gemonteerd en vertoond voor de dinsdagsociëteit en het Historisch Café.

Dinsdagmorgenbijeenkomsten

Al snel herstelde zich na de Covidperiode het aantal bezoekers dat een bezoek bracht aan ons onderkomen aan de Kuilweg. Waren het in het begin nog zo'n 25 bezoekers, dit groeide in de loop van het jaar uit naar dinsdagochtenden waarbij we bijna vijftig bezoekers mochten ontvangen. De programmacommissie die uit vijf personen bestaat, komt eens in de drie maanden bijeen om het programma aan presentaties, lezingen en films samen te stellen. Soms lukt dat snel, maar het is ook geregeld lastig om weer mensen te vinden die iets kunnen vertellen over de plaatselijke, de regionale en/of de landelijke geschiedenis. Maar iedere periode zijn we weer in staat gebleken een programma samen te stellen. We hebben een paar excursies gehouden waarbij het gezamenlijk kersen eten wederom een succes was. Ook brachten we een bezoek aan Tapijtfabriek Cunera waar we een rondleiding kregen van de heer André Toonen. Henk

van Ingen, Leo Schoonhoven en Geurt Szabang maakten een fraai 'smoelenboek'. Bartho Kobus leverde weer een aantal films uit de oude doos. Onder andere was daarin aandacht voor voormalig Nederlands-Indië en film uit de collectie van de heer Hendriksen over Nieuw-Guinea. De heer Gerkema leverde presentaties over de Zuidpool, Siberië en IJsland. Al met al een goed verlopen jaar met een fijne groep en met gezamenlijke belangstelling voor de historie. We danken de mensen van uitvaartcentrum Smit voor de gastvrijheid!

Werkgroep Vrouwen

De werkgroep Vrouwen van Rhenen kon in januari 2022 een tweede druk presenteren van het boek "101 Kleurrijke vrouwen in Rhenen" waarvan de eerste druk al na twee maanden uitverkocht bleek. Het boek kwam tot stand in samenwerking met het Stadsmuseum. Ook de opbrengst van deze tweede druk kwam ten goede aan de fondswerving voor het Gezicht op Rhenen van Jan van Goyen. Over het boek zijn 3 lezingen verzorgd. Een op verzoek van de organisatie van de Rhenense Vrouwendag in maart en tweemaal in juli het kader van de Utrechtse Erfgoeddag in Rhenen. Ook publiceerde de werkgroep enkele artikelen in Oud Rhenen en voegde zij op haar website enkele nieuwe vrouwen biografieën toe, dankzij inbreng van HVOR leden.

Slag om de Grebbeberg

De Stichting Slag om de Grebbeberg heeft op 9 mei 2022 weer een bijzonder herdenkingsconcert in de Cunerakerk georganiseerd met een uitvoering van de Koninklijke Militaire Kapel Johan Willem Friso en een toelichting van generaal b.d. Mart de Kruif. Verder hebben 115 leerlingen van 4 scholen in Rhenen een bezoek gebracht aan de Invictus Games in Den Haag onder begeleiding van de HVOR.

Onderzoekcommissie Joodse oorlogsslachtoffers in Rhenen.

In 2022 kwam het boek "Verdwenen uit Rhenen, het lot van Rhenense joden in WOII" tot stand. Het eerste exemplaar werd op 29 september in de Gedachteniskerk aan wethouder Poortinga aangeboden met een toelichting door de 1^e auteur Just Vlak en een dankwoord van door Hans Brons voorzitter van de Stichting Slag om de Grebbeberg en uitgever van de publicatie.

Werkgroep Genealogie en Heraldiek

Dit is eigenlijk een 'virtuele' werkgroep waarbij men met vragen aangaande genealogisch onderzoek met betrekking tot Rhenense families terecht kan. Afgelopen jaar hebben we weer een aantal mensen hiermee verder kunnen helpen. Ooit is er voor gekozen het accent te leggen op de geschiedenis van oude huizen in de Rhenense binnenstad met hun bewoners. De resultaten van meer dan 12 jaar onderzoek zijn te vinden op de website van onze vereniging. Het ligt in de bedoeling om langs deze weg op korte termijn in ieder geval nog zo'n 3 of 4 huizen met hun bewoners nader onder de loep te nemen. Voorts komen veel genealogische aspecten aan de orde in publicaties in Oud Rhenen of in boekvorm door leden van buiten de werkgroep. Een goed voorbeeld hiervan zijn de publicaties met betrekking van Joodse families die in Rhenen woonden, zoals onlangs over de Joodse familie Klein in Oud Rhenen van 2023.

Begeleidingscommissie Stadsmuseum Rhenen

Deze commissie die "waakt" over de collectie van het museum, is in 2022 niet bijeen geweest.

Bibliotheek

Het jaar 2022 begon voor de bibliotheek droevig door het overlijden van Lidy Bultje-van Dillen op donderdag 3 februari 2022. Zij had met de kerstdagen 2021 te horen gekregen dat zij ongeneeslijk ziek was en zij gebruikte de maand januari om afscheid te nemen van ieder die haar dierbaar en bekend was. Uit haar boekenkast had ze alle boeken verzameld die betrekking hebben op de geschiedenis van Rhenen, Elst en Achterberg en zij schonk deze nu aan de vereniging. De ruim één strekkende meter omvattende publicaties zijn in maart/april in het bibliotheeksysteem AdLib ingevoerd. In de loop van het jaar zijn nog enkele andere aanvullingen in het systeem verwerkt.

Werkgroep Elst en Remmerden

Na de perikelen rond Covid-19 zijn we bezig onze werkzaamheden weer op te pakken. De werkgroep heeft inmiddels diverse vergadering gehad. Lennart Moerkerken is nieuw lid van onze werkgroep geworden. Inmiddels heeft Het Elster Geschiedenhuis (HEG) al twee bijeenkomsten gehouden. Diverse leden van de werkgroep zijn bezig met onderzoeken. De werkgroep levert structureel artikelen voor de dorpskrant "De Klamp".

Werkgroep Achterberg

De Werkgroep Achterberg heeft een 4 tal artikelen over het bakkersleven in Achterberg gepubliceerd in de Dorpskrant, in de rubriek "Zoekplaatjes" van de Dorpskrant foto's geplaatst waarvan de gefotografeerde personen niet bekend waren, vanuit het dorp daar mooie reacties op ontvangen en diverse fotoalbums met oude foto's van Achterbergse families gedigitaliseerd.

Werkgroep Archeologie Rhenen (WAR)

In het jaar 2022 is de werkgroep op elke donderdagmorgen (uitgezonderd vakanties) bijeen geweest.

Het actueel houden van het archief, de bibliotheek en het inventariseren en bespreken van gemelde opgravingen en vondsten blijven belangrijke werkzaamheden. In 2022 hebben archeologische beroepsbureaus aan ons gevraagd om gegevens en ook advies te verstrekken over onderzoeken van locaties waarvoor zij opdracht hebben gekregen om archeologisch onderzoek te verrichten, hier hebben wij aan voldaan. Op de oproepen om versterking van de WAR zijn geen reacties en aanmeldingen binnengekomen en de WAR maakt zich hierover grote zorgen. De contacten met de gemeente Rhenen blijven moeilijk al is er aan het einde van 2022 contact geweest met een nieuwe adviseur archeologie van de gemeente Rhenen.